

Trije bratje

(Narodni motiv) — Ilustriral Fr. Podrekar

Nekoč so živeli trije bratje. Strgana bajta je bil njihov skromni dom. Živeli so največ ob sadju in kruhu.

Dobri Bog je poslal na pomlad na svet svojega odposlanca angela, da mu bo poročal, kako živijo ti trije bratje.

Angel se je oblekel v berača in potrkal pri treh bratih. Doma je bil najstarejši brat. Angel ga je poprosil pomoči. Od svojega sadja in svojega kruha ti morem dati del, bratovega se pa ne smem dotakniti. Angel je vzel suhe hruške in malo kruha, potem pa se je odpravil naprej.

Drugi dan je spet prišel angel k drugemu bratu, tretji dan pa je obiskal najmlajšega brata. Vsi trije so mu enako odgovorili in mu postregli, kolikor je bilo v njihovi moči.

Angel je poročal v nebesih, da bratje živijo po pameti, skromno, da pa so radodarni in gostoljubni.

Četrti dan je prišel angel spet k najstarejšemu bratu. Sam je bil doma in angel, ki je bil sedaj oblečen v meniha, mu je rekel: »Pojdi z menoj, mi boš pokazal pot v druge kraje!«

Ko sta prišla do reke, sta se ustavila. Angel je zamahnil s palico, naredil križ, in namesto vode je teklo belo vino. »To je tvoje, pa glej, da boš pametno gospodaril in pošteno prodajal!« Zahvalil se je angelu za lepi dar in ga spremil do križišča.

Peti dan je prišel angel k drugemu bratu, zopet oblečen v meniha. Rekel mu je: »Pojdi z menoj, mi boš pokazal pot v druge kraje!«

Kmalu sta dospela na velik travnik. Vse polno vran in golobov je prhufalo tam. Angel je zamahnil s palico, naredil križ in namesto ptičev so se pasle bele in črne ovce. »To je tvoje, pa glej, da boš pametno gospodaril in pošteno prodajal!« Fant se je zahvalil menihu za lepi dar in ga spremil do konca polja.

Šesti dan je prišel angel še k najmlajšemu bratu. »Vidim, da si dober človek in pošten, rad bi ti pomagal; v revščini živiš,« mu je rekel.

Mladič je dejal: »Želim si pošteno in pridno ženo!« — »Pojdi z menoj,« mu je rekel menih. Šla sta h kralju in pozvedela, če je katera mladenka v njegovem kraljestvu neporočena, pridna in poštena. »Vse so že poročene, samo ena je še v mojem kraljestvu, pa še za to se potegujeta dva zala mladeniča,« je rekel kralj vprašujočima.

Menih je predlagal, naj bo žena tistemu, ki mu bo ponoči trta rodila grozd. Res so posadili tri trte in trta je rodila najmlajšemu bratu. Mladenka je postala njegova žena. Peljal jo je na dom in živel sta v siromaštvu.

Natančno ob letu je poslal Bog spet svojega angela na zemljo, da mu poroča, kako živijo sedaj trije bratje.

Angel se je oblekel v ubogega berača in jih po vrsti obiskal. Ko je prišel k prvemu bratu, ga je prosil, naj mu da kozarec vina.

»Kam bom pa prišel, če bom vsakemu beraču dal zastonj kozarec vina?« Berač je mahnil s palico, naredil križ in namesto vina je zopet tekla voda. Prvi brat je bil prav tak ubožec kot prej.

Angel, preoblečen v berača, je stopil do drugega brata. Poprosil ga je za košček sira. Ta pa se je osorno zadrhl nad njim: »Kam bom pa prišel, če bom vsakemu dal zastonj kos sira!« Berač je spet naredil s palico križ po zraku in s travnika je odletela jata vran in belih golobčkov. Drugi brat je bil sedaj prav tak siromak kot prej.

Angel se je napotil še k tretjemu bratu. Ta je sedel za mizo in gledal, kako je njegova mlada ženica devala testo iz otrobov v krušno peč. Poprosil je za košček kruha in prenočišče. »Vse se bo dobilo, le kruh še ni pečen in posteljo moramo še pripraviti,« je rekla žena. Mož pa se je opravičeval, da bi rad boljše postregel, pa ne more, ker je siromašen.

Angel je počakal, da bi videl, kakšen bo kruh.

Ko je bil hlebec pečen, ga je žena položila na klop ob peči, da bi se shladil. Tedaj je berač-angel dvignil palico, naredil z njo križ nad hlebom in glej: hlebec je narastel v bel in slahek kruh.

Odrezal si ga je košček in se zahvalil.

»Hvala Bogu, da smo imeli vedno vsaj črnega kruha dovolj,« je rekel mož. »Stradali nismo nikoli — in vedno smo pošteno živeli.«

Angel je mahnil po zraku, naredil tri križe in koča se je spremenila v prelep grad, s krasnimi sobanami. V tem hipu je angel izginil, kot bi se bil vdrl v zemljo.

Tretji brat še danes živi na gradu, ničesar mu ne manjka in vedno se rad spominja na ono siromašno bajto, ki jo je imel prej na sredi vasi. Ker se je pa to zgodilo v deželi pravljič, ni mogel nikoli zvedeti, kje in kako se godi njegovima bratoma. Gotovo bi ju vzel k sebi.

Kadar pa bo umrl ta brat, bo na svetu še manj hvaležnosti kot je je danes.

TRIJE POGLEDI

Nekega pobožnega moža so nekoč vprašali, kako je to, da je vedno tako vedrega duha vkljub vsem življenjskim nadlogam. Dobri mož je odgovoril: »Tako je z menoj, ker zelo pazim na svoje oči, zakaj vse zlo prihaja od čutov, toda tudi vse dobro.« Nato so mu rekli, naj jim to reč pojasni, in mož je povedal: »Vsako jutro, preden grem po opravkih in med ljudi, obrnem svoje oči zaporedoma na troje: najprej jih dvignem k nebu in se spomnim, da je moja poglavitna dobrina in moj zadnji namen tam gori. Nato jih obrnem k zemlji ter pomislim, kako malo prostora mi bo nekoč v njej zadostovalo za moj grob. Končno se ogledam okrog sebe in opazujem množico tistih, ki se jim godi še slabše kakor meni. Tako voljno prenašam življenjske težave in živim zadovoljen s svetom in ljudmi Bogu v čast.«

I. V.